

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Helyi árkak: Helyi árkak: 10 korona Helyi árkak: 5 korona Helyi árkak: 20 korona	Felelős szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Rászló József.	Egyébként ára 4 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Camp-u. 9. — Telefon
---	---	--	---

A debreceni egyetem ügye.

— június 11.

A debreceni egyetem ügyéről beszélni, írni és vitatkozni üdvös fáradozás. A vélemények eltérők lehetnek a vitatkozásban, de mindnyájunk óhaja abban csuesosodik ki, hogy az ige testet öltjön. Főleg pedig most kell buzgólkodnunk e téren, midőn a nagy városok szellemi és anyagi erőiket viszik abba a küzdelembe, melynek végső eredménye lesz: a harmadik egyetem felállítása.

A harmadik egyetem fellállításának kérdésében óvakodnunk kell a személyeskedéstől. Győzzük meg egymást érvekkel, de nem olyan fegyverekkel, melyeknek éle méregbe van mártva. Ne dobjunk követ azokra, akik ellenkező véleményeket nyilvánítanak. Se vaskalapot ne hordjunk a fejünkön, sem a mondva csinált bölcsesség diszfövegét. És mindenekelőtt ne szóljunk ki csinylőleg arról a civis osztályról, mely áldozatkészséget minden időben beigazolta. A vita hevében ne rójuk meg szeretetlentül azt az osztályt, mely bölcs vezetés mellett konzervatizmusa dacára is fogékony a haladás követeléseire. Mert ne feledjük, hogy az a sokak által le sajnált civis osztály Debrecen haladásának első erőforrása s ha olykor olykor nehezen szánja is el magát a nagyobb és költségesebb beruházások megszavazására, ennek okát én abban a sok csalódásban látom igazolva, mely a multban annyiszor megkeserítette a polgárság szívét.

Az elvitázhatatlanul igaz, hogy a debreceni egyház 1892-ben száz ezer koronát ajánlott meg a bölcséleti tanszék bővítésére. Tehát ezen kötelezettsége máig is fennáll. — Ugyanakkor a város kétszáz ezer koronát adott ezen célra és tényleg fizeti is a megajánlott összeg kamatait. A város és a debreceni

egyház adománya alapján mozdult meg a nagy közönség áldozatkészsége úgy, hogy csakhamar begyűlt egy nagyobb összeg. Ebből tehát az tűnik ki, hogy a debreceni egyház minden feltételtől mentesen tette meg ajánlatát és nem oly formán, hogy a közönség részéről befolyandó adományokat egészíti ki százezer koronára. Mert ez csak abban az esetben volna így magyarázható, ha az egyház előbb hódította volna fel a közönséget az adakozásra és csak azután pótolta volna az esetleg hiányzó összeget. Az a bizottság azonban mely a városi gyűjtést eszközölte felhívásában már hivatkozott a város és a debreceni egyház adományára, vagyis ezeknek az adományoknak előretolásával igyekezett az áldozatkészséget telébreszteni. Az utcánként való gyűjtést nem a presbiterium ígéretétől teljesen függetlenül végezte elvállalt kötelezett ségét.

A presbiterium ama része, mely ma függőben kívánja hagyni mert expressis verbis nem tagadta meg ezen százezer korona kiadását azt hozza fel határozata védelmére, hogy a létesítendő egyetem erőforrásait nem akarja meggyöngíteni egyes időszakok felállításából bölcséleti tanszékkel, hanem megvárja azt az időt, midőn a teljes kiépítés munkája megkezdődik. Amde ezen halogatás ellenkezik Kiss Albert urnak 1892. szeptember 25-ikén a presbiterium közgyűlésében mondott következő szavaival.

Nem volt gondoltja senkinek, hogy a debreceni egyetem mint valami tünemény egyszerre megszülessen. A küldöttség nem akar egyebet egyelőre, mint három fakultást fejleszteni tanárképzővel, tekintettel a jogi és teológiai tanszakokra is. De célunk az is, hogy majd, ha az állam, — valószínűleg már a század

végén komolyan rákeríti a sort a harmadik egyetem felállítására, teljes joggal mutathassunk rá, mennyire meg van már itt annak az alapja, hogy büszkén hivatkozhasunk jogi, teológia és bölcsészeti fakultásainkra és egy mintaszertűen berendezett nagy kórházra, mely szintén megkönnyíti az orvosi fakultás létesítését. Szóval azt akarjuk, hogy Debrecen sokszoros előnyben legyen Pozsony, Szeged, Nagyvárad és a többi harmadik egyetemért versenyző városok felett.

Igy Kiss Albert ur. Erre a presbiterium kötelező ígéretet tett, egy tanszék alapítására nézve.

Ezekből immár látható, hogy úgy Kiss Albert ur, mint a presbiterium azért sza azta meg a 100,000 koronát, hogy a bölcséleti tanszék felállításával egyengessék az utat a hármassal, esetleg a teljes fakultás felé. Csodálatos tehát, hogy most 12 év mulva másképpen vélekedik úgy Kiss Albert ur, mint a presbiterium azon része, mely az ő nézetét osztja. Akkor szó sem volt arról, hogy ezen 190,000 koronás összeg csak akkor megy át az egyetem alapra, ha mindhárom fakultás kiépítették. Mindezeket egybevetve a multkor nagy gyötrellemmel hozott határozat hozatal előtt jó lett volna tekinteni a tizenkét évvel ezelőtt hozott határozatba, nehogy az a vád érje azt a parányi többséget, hogy ily fontos ügyben emlékezetét cserbe hagyta. És hogy a presbiterium csakugyan megszavazta a 100,000 koronát, azt elvitatni nem lehet, mert ezt a tényt az 1892. év szeptember hó 25-ikén tartott presbiterium közgyűlés jegyzőkönyve napnál világosabban igazolja.

Következetességet tehát hasztalan keresünk a presbiterium régi és újabb határozatában és ez a kerék kőtési művelet egy olyan érthet

TOLNAI DANIEL Debrecen Piac-utca 49 szám.
o a főposzttal szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyerekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olcsó árak.

len mozgalom, mely a nagy eszme kiépítését előbbrevitel helyett meg akasztja.

Ma, midőn a nagyobb városok megmozdultak és a kormány majd nem határozottan kimondja, hogy azon város kapja meg a harmadik egyetemet, mely a legnagyobb áldozatot hozza, nem használ a halogatás, ígéretek változtatása, hanem össze kell gyűjteni mind ama erőforrásokat, melyeket úgy a múltban mint a jelenben megnyitott az áldozatkészség. Éppen azért lássa be a presbiterium többsége határozatának káros voltát és követve előbb hozott egyhangu határozatának öt kétségkívül kötelező parancsszavát, minden további vonakodás nélkül adja meg azt az 100.000 koronát most és ne szabjon áldozatának effektuálása elé semmivel sem megoldható feltételeket. Mert ha a magánember ígérete kötelező, egy erkölcsi testület egyhangulag hozott határozatának az utolsó betűig való betartása: szent kötelesség.

— május. 10.

A mérleg. A delegáció immár a befejezett tárgyalásainak mérlege nem éppen kedvezőtlen. Az áldozatok, melyeket a monarchia védképessége érdekében követeltek és a delegáció megszavazott, jelentékenyen emelkedtek ugyan, és annál nagyobbaknak tetszenek, minthogy a évek számára felosztott szükséglet most egy összegben jut kifejezésre, de általános az a meggyőződés, hogy úgy a közös miniszterek, mint a két állam kormányai és csak az elkerülhetetlen szükség által vezetették magukat és hogy nem létezik mód, melylyel az áldozatokat el lehetett volna kerülni. Ennek a fundamentális meggyőződésnek kell köszönni, hogy a tárgyalások mind a két delegációban simán folytak és hogy Goluchowski gróf, Pitreich és Buziás közös miniszterek mind a két delegáció bizalmával meggyőződött kerütek ki a tárgyalásokból. Különben könnyebbé teszi a az áldozatokat az is, hogy az ipar a hadügyi kormány megrendelése által a kívánatos lendületet kapja. Most, hogy a delegáció tanácskozásain túl vagyunk, a parlament nyugodtan hozzá láthat a munkához.

A képviselőház igazoló állandó választmánya tegnap délelőtt Vörös László elnöklele alatt ülést tartott, amelyen vizsgálat alá vette báró Bánffy Dezső képviselő megbízó levelét és miután azt szabályszerűen kiállítottak találta, nevezett képviselőt a kérvényezésre kiszabott 30 napi határidő fenntartásával igazolt képviselőnek mondotta ki.

A kovásznai szabadelvű párt. A kovásznai kerületben 500 választóval tegnap újra megalakult a szabadelvű párt. Elnökké gróf Mikes Ármint és Csia Györ-

gyöt választották meg. Társelnök Bartha Imre lett. A jegyzői tisztséget Szócs Albert és Deák Benedekkel töltötték be. A gyűlés elhatározta, hogy gróf Tisza István miniszterelnököt, Podmaniczky Frigyes bárót, a szabadelvű pártkör elnökét táviratilag üdvözlök.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. jun. 10.

Ma végre megkezdette a képviselőház érdemleges munkásságát. Napirenden jelentések, kérvények voltak és két kisebb javaslat. Kevesen voltak jelen, csupán a mikor Perczel Dezső elnök tizenegyedfél órakor az ülést megnyitotta:

Az irományok előterjesztése után Ránay Ernő előadó ismertette a dunai halászat védelme és kihasználása tárgyában Romániával 1903. évi január 31-én kötött egyezmény becikkelyezéséről szóló javaslatot.

A javaslatot vitanélkül elfogadták.

Nyegre László előadó ismertette Sándor község közigazgatási és országgyűlési képviselőválasztó-kerületi átkébelezéséről szóló javaslatot.

Buzáth Ferenc nem járul hozzá mert nem barátja annak, hogy községek saját akaratauk ellenére átkapcsoltsanak.

Tisza István gróf kormányelnök azt feleli, hogy fontos közigazgatási érdekek kívánják az átkapcsolást, egyébként pedig községi adók dolgában megtakarít Sándor község, mert Szabadka szab. kir. városba a hová a községet kebelezik kevesebb a községi adó.

A javaslatot elfogadják.

Vörös László előadó a hódmezővásárhely-makó-nagyszentmiklósi helyiérdekű vasut engedélyezésének megtörténtéről a kereskedelmi miniszter jelentését tudomásvételre ajánlja.

Tudomásul veszik, éppen úgy a felső öör-tarcsa—felső tövői és a rumaklencikai vicinális jelentéseket.

A békéscsaba-békés-vésztői helyi érdekű vasut engedélyezéséről a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatát vitanélkül elfogadták.

A balatonszentgyörgy—kesz helyi helyiérdekű vasut Keszthely—tapolcai folytatólagos vonalának engedélyezéséről szóló törvényjavaslatra került a sor.

Várady Károly kérde, szándékozik-e a kereskedelmi miniszter előadójárak ígértét a vicinális törvény reformja dolgában teljesíteni.

Hieronymi Károly miniszter feleli, hogy szándékozik, de kalendáriumi terminust nem mondhat. Az fogja vezérelni, hogy olesó vonalok állami hozzájárulás nélkül építhessenek.

A javaslatot elfogadták.

A kérvények tárgyalása következett. Elsőknek azok a kérvények jöttek, a melyek az Olasz borvám leszállítása ellen irányulnak.

Babó Mihály utal arra, hogy ebben a tárgyban a függetlenségipárt határozati javaslatot nyújtott be, a melyben a borvám klaurula eltörlését követeli. Miért nem nyilatkozott erről a határozati javaslatról az előadó, és miért nem körvonalozta a kormány álláspontját.

Daróczy Aladár előadó kijelenti, hogy mint előadó csak a bizottság álláspontját fejtheti ki, a kormányét pedig nem.

Szederkényi Nándor szerint a kormány nem akarja megvédeni a szőlősgazdák érdekét és az Olasz országgal való szerződés megkötésében politikai szempontok vezérlik.

Hieronymi Károly feleli, hogy Szederkényi kirohanása olyan dologra vonatkozik, a mit az ideiglenes szerződésben megszüntettek.

Nem politikai szempontból állapították meg a három forint 20 kros vámot, hanem azért mert 1899-ben az összes érdekeltek kívánták a vámnak még lejjebb való szállítását. Tehát az akkori kormány megfelelt az akkori kívánalmaknak. Az a vád pedig, hogy a kormány nem akarná megvédeni a magyar szőlősgazdák érdekét, egyszerűen nevetséges. A kormány azért nem foglal állást az itt felhozott határozati javaslat dolgában, mert a tárgyalásoknak praecjudikálni nem akar. Kéri a házat ennél fogva, vesse el a határozati javaslatot, mert azon az alapon eredményes tárgyalást vezetni nem lehetne.

Darányi Ferenc megvan győződve, hogy az alacsony borvám a hármaszövetség az oka.

Udvarý Ferenc szintén ily értelemben beszélt.

Visontai után Vancsó Gyula helyeselve Hieronymi felfogását az olasz borvám kérdésben kéri a függetlenségi párt javaslatának elvetését Rakovszky a függetlenségi javaslatát pártolja, mire az elnök a vitát holnapra halasztotta.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A szervező bizottság ülése.** A városi szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság tegnap délután ismét ülésezett Domahidy Elemér főispán elnöklésével, melyen a rendőrség szervezétével foglalkoztak. Végh Gyula főkapitány idevonatkozó javaslatának szemmel-tartásával.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Presbiteri közgyűlés. A debreceni ev. ref. egyház vasárnap, azaz holnap délelőtt 9 órakor az egyház tanácsstermében presbiteri közgyűlést tart a következő fontosabb tárgysorozattal:

Esperes ur körlevelének másolata tanítói és tanítónői továbbképző tanfolyamok tárgyában.

Sass Béla egyházkerületi egyházi aljegyző megköldötte a dr. Tóth Lajos és a Nyári Béla tanárok megválasztásáról szóló egyházkerületi végzéseket.

Mihalovits J. gyógyszertárában a „Kigyóhoz” Debrecen, főt, a városházzal szemben.

Ajánlja **Harmat areporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcbőrt. Kitünő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arc- vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arcbőrt üdév, széppé teszi s megóvja a megráncosodástól. (Kapható 3 színben: fehér, rózsza, krém színben) mintadoboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá a következő areporait: **Berlini Felpouder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. 1 kor. 60 fillér. **Velouder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor.

A gazdasági bizottság beterjeszti javaslatát az ingyen iskoláztatási alaphoz tartozó földek haszonbérbe adására nézve június 2-án tartott árverés eredményéről.

Az iskolaszék előterjesztése két új tanterem építése iránt.

A gazd. bizottság végzése az 1904. évi költségelirányzat beterjesztésével.

A gazd. bizottság végzése a legrégebb adóhátralékok törlése tárgyában.

A főiskolai gazd. tanács végzése a Szikszai-Gáll-féle tanítókat jutalmazó alapítvány tőkéjének kezelése tárgyában.

Az iskolaszék előterjesztése a tanítói és tanítónői állásokra hirdetett pályázat eredményéről. Tanítók és tanítónők választása.

Dávidházy János esperes levele a főiskolai tápintézet részére nagyobb adományok tétele tárgyában.

A gazd. bizottság végzése a Batthyány-utcai gyalogjáró újra burkolása iránt érkezett megkeresés tárgyában.

Az iskolaszék végzése Pethő István iskola-gondnok fizetésének javítása tárgyában.

Az iskolaszék végzése Barcza Barna tanító korpótléka tárgyában.

Az iskolaszék végzése Háló Sándor tanító korpótlék-jogosultsága idejének megállapítása tárgyában.

A városi tanács f. évi 7216 sz. átírata a homokkeri iskolák bebutorozásából származott 203 kor. 27 f. költség fedezése tárgyában.

A nagy-somkuti kálvinisták kérvénye segély adásáért.

A nők munkája.

— Alkalmi elmélkedés. —

Lelkem gyönyörűségével olvasom aradi jótékony nőegylet csodálatos tevékenységét. Egy akarattal, egy cél felé törekcsenek Arad urasszonyai. Nem versengnek, hanem együtt dolgoznak és az a legboldogabb, aki legtöbbet tud tenni az egylet érdekében. Mindannyian a nyomor megszüntetésére egyesülnek és a munkájukban nem kérdik egymástól, hogy mily vallás formák között imádják az Istent. Lelkük telve van élő, cselekvő szeretettel és erejük, idejük nem emészthető fel oly kérdések feszegetésében, mely elvonná szívüket az emberszeretet fontos munkájának intenzív gyakorlásától.

És dolgoznak valamennyin, mint munkás méhek szeretetből. Nem a vezetőnek vállain nyugszik minden teher, hanem kiki örömmel elvégzi a reábizott, vagy neki kiosztott munkát. Nemes versenyre kel itt a választmány valamennyi tagja és élénken él lelkében az a tudat, hogy aki elfogadja a választmányi tagsággal járó jogokat, az tartozik az ezekkel szorosán szerves egészet képező kötelességeket is teljesíteni. Nem húzódnak a munkától, hanem egyenlő, soha nem tudható igyekezettel hordják össze köveit a humanizmus ama templomának, melyben a szív keserve nyhületet, a nyomor égő sebé gyógyirra talál. És a szeretet munkájában fáradhatatlanok, működésük zajtalan és áldásos. Egy célra törekcsenek: elibe állani a nyomornak

és elűzik ezzel ezrek lelkeről a kétségbeesés fekete felhőjét és szeretetük aranyos sugarával bevilágítanak azok szívébe, kiket földig levert a szerencsétlenség özöne...

A szerencsétlenség, nyomor, az élet ezernyi apróbb, nagyobb baja, csalódások és sorsunk szeszélye sok könyvet sajtolnak ki a szemekből. Az irgalom selyemkendője a nők kezében van letéve. Isten szötte ezt mérhetetlen szeretetének aranyfonalából és a nőknek ajándékozta, már születésük első percében, hogy száritsák fel a kiomló könnyeket. Ők legjobban meghallják és megértik a nyomor szavát. És éppen azért a jótékony ügye maradjon az ő kezükben. Egyesült erővel letudják győzni az emberek ellenségét a nyomort. És mindaddig győzedelmesek lesznek a harcban, míg az általános emberszeretet főnséges elve ragyog zászlójukon. A mint azonban valódi, vagy képzelt sárelmet kevernek anyagi munkakörükbe, a mint vallás vagy társadalmi állás jön kérdésbe veszt kényéből erejéből a munka és beáll a benuulás: Nem egy, de számtalan jótékony egylet haldoklésa altól a pillanattól kezdődött, midőn az emberek egymást kezdték mérlegelni. A jótékonyosság pedig olyan mint a virág, mely elpusztul a viharban és tagyos érintésre. Ezt ápolni kell a közös munka lankadást nem ismerő szeretetével és azzal a csodálatos türelemmel, mely a nagy célok érdekében le tud mondani az ész érdekeiről.

Ezek jutottak eszembe, hogy az aradi uri társadalom egymást megértő, egymás vallás nézeteit nem kutató és folyton a szeretet jegyében dolgozó hölgyeiről olvastam. Miért ne lehetne ez nálunk is így? Itt is ragyog a szeretet napja a női szívvilág tiszta boltozatán és mégis mégis idegenek vagyunk egymáshoz... Dolgozunk, fáradozunk és mikor már-már tető alá kerülnénk legszébb törekvéseink, jön egy hős áramlat és szétválnak más alapon építeni... talán ezt is tető nélkül...

Koncz Akos.

H I R E K.

Tavaszi séták.

Hirtelen virághullás.

Bizonyára mindannyian ismerjük Byron Parizinájának utolsó sorait. Ezek így szólnak:

Ha szenvedett a fának ága
Könnyen fel lehet üdíteni azt
S erőben érhet több tavaszt.
Kihajt lombja, virága.
De ha a villám vad haraggal
A törzsek szívéig végignyargal
Enyészet leng a fa felett
És nem hajt az többé levelet...

Valóban úgy van. Az emberi szív a fájdalomra született és a legtöbb ember élettörténete e három szóból áll: született, szenvedett és meghalt... Kevés és hamar elmuló öröm, sok bánatfelhő, csalódás a mi osztályrészünk. Kisebb fájdalmakat, az élet apróbb tüszurásait meggyógyít azonban idő, a feledés és egy két jó emberünk igaz együttérzése. Nem úgy azonban azokat a szivtépő csapásokat, mely mint villám a derült égből hullanak reánk. Mint a derékban kettéhasított fa nem hoz és nem hajt levelet és lombokat, úgy az emberi szív is a hirtelen jövő csapások villáma alatt elalél és nem képes többé vigább érzelmeket termelni. Az ilyen szív egész életén homályban jár és mikor örvendező sokaságot lát maga körül, még jobban elvonul, mert nem szereti látni a mosolygó arcokat, midőn az ő szíve tele van eltemetett örömei sirhalmával...

Virágzott mint a rózsa... Napfénye, sugaras világossága volt a háznak, öröme szülőinek, büszkesége az édes jó anyának és ma ez a vigasztaló, melegítő, boldogító fény kialudt és nyomában éjszakai vigasztalan sötétség borult a boldogtalan szülők szívére. A gyermek leány, akiről azt hitték, hogy boldog, mert szeretve van — eldobja az életet. Nem való vagyok-e világba — írja hátrahagyott soraiban és kiveteti önmagát egy ismeretlen más világba azért, hogy ott boldog legyen. Az élet virágzó tavaszában, mikor még csupa szín, illat, bűbáj, ábránd és tündéri álom minden, egy gondolat ver fészket az agyban. Ez a gondolat óráról-órára erősebb lesz, agyongyötri a gyermeki szív üdeségét, behálózza a lelket és aztán jön az elhatározás. A sugár eltűnik, az ártatlan szív megszűnik dobogni és a kialvó világosságnál egy család boldogsága omlik össze...

Ki rakja ilyenkor össze a szülők lelkének rombadólt nyugalmát? Fájdalmukat sulyosítja az a kérdés: miért határozta el e gyermek magát szörnyű tetére. Bármilyen lelki bánat torlódott is szívére, ott volt mellette a legnemesebb szívű édes anyja, ki meggyújtotta volna mérhetlen szeretetének szövetekével a vigasztalás világosságát. Miért kívánt eltemetkezni rideg sír mélyében, mikor még nem is virágzott és nem is csalódott? Olyan kérdések ezek, melyekre legfeljebb ő adhatna feleletet, kit szülői mélységes gyásszal és talán soha nem gyógyuló szívvel kísérnek oda, ahol már nem fáj semmi.

Ismertem azt a szép, komoly és lelki kincsekben gazdag szőkehajú bájok leánykát, ki Budapesten önmaga vetett véget ifju életének. E gyermek ma már álmaiból alussza. És én, midőn visszagondolok arra az ártatlan, szépséges leány arcra, virágos kedélyére, meghajlik a lelkem a végzet előtt és habár végtelen nehéz a vigasztalás forrásának csöppjeit felkutatnom, a kis Luiza utolsó szava

jutnak eszembe? Nem való vagyok a világba és megérttem végzetes elhatározását.

A jó Isten bizonyára irgalmas lesz iránta, hogy azonban a villám vad haragjának fájdalmas nyoma mikor tűnik el a szerető szülők szívéből, ki tudná megmondani?

K. A.

* **Udvari gyászjelentés.** Udvari gyászjelentés érkezett a városhoz, mely így szól: legfelsőbb rendeletre néhai **Mária hannoveri hercegnő**, nagybritániai és irlandi hercegnő, branunschweigi és lüncburgi hercegnő 6 Fenségéért az udvari gyász 1904. évi június hó 9-ikétől bezárólag június 14 ig viselendő.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** Az ev. ref. egyház templomaiban holnap vasárnap délelőtt 9 órakor a következők végzik az istentiszteletet: Nagytemplomban **Diosóffy József** lelkész; Kistemplomban **Uray Sándor** püspökségi titkár; Ujtemplomban **Könyves Tóth Kálmán** lelkész; Ispótytemplomban **Szele György** lelkész; Csapókerthben **Kovács János** népiskolai felügyelő; Homokertben szintén lesz istentisztelet a rendes időben.

A **róm. kath. templomban** az istentiszteletek vasárnap a következő sorrendben lesznek: Reggel 6 órakor miséznek **Ruszká Zoltán**; 7 órakor **Szabó István**; 8 órakor szentmise a főgimnázium tanuló ifjusága számára, tartja egyik kegyesrendi tanár; 9 órakor ünnepélyes nagy misét tart **Wolafka Nándor** dr. választott püspök, prépost plébános; utána szentbeszédet mond **Szabó István**; 11 órakor misét mond **Molnár Kálmán** helyettes igazgató: fél tizenkét órakor miséznek **Pák Emil**. Déután 3 órakor litánia. Utána szent olvasó. 5 órakor a **Jézus szent szíve társulatának** ájtatossága.

* **Eljegyzés.** A helybeli m. kir. posta és távirai tiszti kar egyik képzett és tehetséges tagja **Butkovits János** eljegyezte özv. **Zeleznik Gyuláné** szül. **Neuhauser Irma** urasszonyt. — Szívvel gratulálunk a tiszta szerelemből kötött frigyhez.

* **Vas Gereben emlékezete.** Az ötvenes és hatvanas évek kedvelt regényírója, a tizenkilencedik század táblabíró világának nemes szívű rajzolója **Vas Gereben** lassan-lassan teljesen ismeretlen név lesz a magyar irodalomban. Értékes szépíráseit a divat teljesen leszorította s néhány évtized múlva talán senki se fogja tudni, hogy élt e vajon a nemes szívű poéta. Az országos irodalmi szövetség című egyesülés, amelynek működéséről mit sem lehet hallani, **Vas Gereben** nevével kapcsolatosan most életjelt ad magáról. 19-én leleplezi **Fürgeden, Vas Gereben** házán azt az emléktáblát, amely a jeles író emlékét örökíti meg. A leleplezési ünnepélyre az irodalmi szövetség meghívta **Debrecen sz. kir. város törvényhatóságát** is. A városi tanács a meghívás dolgában a legközelebbi ülésén fog határozni.

* **A Székely társaságból.** Rendkívüli tevékenységet fejt ki **Székely Ferenc** főmérnök, a Székely Társaság ügyvivő alelnöke. Eddig harminchét székely gyermek talált elhelyezést a legjobb iparosok műhelyében. Ujabbán ismét százötven iparos jelentkezett, kik száznyolcvanhárom fiút kérnek műhelyükbe. Mivel a

'Székely Társaság' vagyona csekély és nem kis erővel, de páratlan nemes buzgalommal vezetett társaság csak úgy élhet, ha a nagy közönség támogatja, kérjük társadalmunk minden tagját, iratkozzék be ebbe irányu társaságba.

* **Bocskai telep vigassága.** Nagy vigasság lesz ma este a Bocskai telepen, hová városukból egy egész csapat ember megy ki mulatni. A Bocskai telep kedves és szeretetreméltó lakói mindent elkövetnek, hogy a kirándulók előtt feledhetetlenek maradjanak az ott eltöltött órák. Lesz ott jó vacsora, kitűnő italok, tánc, zene és jó levegő. Mindmegannyi kellék a kedély felderítésére.

* **A Csokonai kör Fürgeden.** Az Irodalmi Szövetség június 19 ikén nagyobb szabású irodalmi ünnepség keretében leleplezi le **Vas Gereben**-nek emléktábláját. Az ünnepségre az Irodalmi szövetség meghívta az összes irodalmi köröket és társaságokat, így a Csokonai kört is. A kör tagjai közül — mint értesülünk **Szavay Gyula** és **Kardos Albert** dr. utaznak Fürgedre.

* **Az ondódi tanítói állás.** Az Ondódon rendszeresített tanítói állásra 72 pályázó küldte be okmányait. A beérkezett pályázatok rendezése valóban nagy és körültekintő munkát adott az elnöki irodának. A választást ma ejti meg az iskolaszék. A tanítói állásra legelőbb kilátása van **Szini Péter**, nyugalmazott általmi tanítónak, ki ez idő szerint a város kiadóhivatalában van alkalmazva.

* **Öngyilkos kocsis.** Az újvárosi határban az **Elep 13. sz.** alatti tanyán, a mely **Oláh István** gazda tulajdona, esütörtökön mikor senkisémet volt odabaza, felhasználta az alkalmat **Eder Ferenc** 20 éves kocsis legény és felakasztotta magát. Amikor a visszatérő tanyabeliek segítségére siettek s levágták, már minden későn volt. **Eder Ferenc** megfult. Még a hozzá legközelebb állók sem tudják mi vihette arra, hogy végzetes tettet elkövesse. Semmiféle írást, vagy felvilágosító adatot nem hagyott hátra.

* **Nász a csodarabbi házban.** Van egynehány csodarabbi Európában. Ma, gyarországon is ven vagy kelett, ha nem több: de hírnévben, tekintélyben, csodátevők erőben és — jövedelemben az egész világban nincs párja a szadagórai csodarabbinak. Az orosz határ közelében fekvő galíciai városkát az egész világ zsidósága ismeri hírből — a rabbijáról. A szadagórai rabbi csodarabbi a csodarabbik között is. Ugy él, mint egy fejedelem. Gyönyörű palotája van, tanítványok egész hadserege veszi körül, folyton érkeznek hazza mindenfelől hívő hitsorsosai tanácsért, jövedelméért, orvosságért. Valami ajándékot a maga sora, módja szerint mind viszeki: kiszámíthatatlan a szent ember évi jövedelme. Bizonyos, hogy kitelnék belőle egy-egy kisebb állam uralkodójának a civillistája. A héten nagy ünnepség volt a csodarabbi palotájában. A fia, a ki huszonkét esztendő és éppen olyan híres szép legény, mint amilyen híres tudós az apja, elvette egy milliomos orosz zsidó kereskedő leányát. A lakodalom napjára obogódított öltött az egész városka, a melynek a szadagórai csodarabbi hírneve a nagy idegenforgalom révén hatalmas jövedelmet hajt. Több, mint tizenötezer idegen jött a nevezetes napra a környékről, továbbá Oroszországból és Romániából a nevezetes napra Szadagórába. A városi rendőrség is parádeba öltözött: a násznépben volt sok tiszt, sőt egy generális is. Az esküvői szertartás délután öt

órákor volt, régi zsidó rítusz zzerint, szabad ég alatt. Tekintettel több, mint huszezer főnyi tömegre, a baldakint, mely alatt a fiatal pár esküdött, a piactéren állították föl. A nászszakomán másfélezer embernek terítettek.

* **Füleslapda mérkőzések a sporttéren.** Megkezdődtek a sporttéren a füleslapda mérkőzések egyelőre még csak, — amint ez a training idény elején szokott lenni — hatos csapatban. A testedző és férfias játékok e legszebbikét most már nemcsak egészségi szempontból gyakorolják debreceni athlétáink, hanem magasabb ambíció is sarkalja őket. Az ország legjobb füleslapda csapatát, az eperjesit akarják legyőzni, ami mindenesetre szép dolog lesz, ha sikerül. Mi erősen bizunk benne.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: **Zsoldos Miklós** ev. ref. 26 éves, **Biró András** róm. kat. 6 hónapos, **Bodnár Sándor** ev. ref. 21 napos, **Kálmán Zsuzsanna** ev. ref. 68 éves, **Szabó Sándor** ev. ref. 4 hónapos.

* **A kirándulás napján.** A Bocskay ligetbe mára tervezett kirándulás, dacára a kissé hűvösebbre vált időnek, előre láthatólag igen szépen fog sikerülni. Bármilyen kellemetlen lenne s délután az idő, a kirándulók nem aggódhatnak, mert a Bocskay kerti vasuti megállóhelytől csak pár lépésnyire van a csinos, tégas **Vigadó**, a hol a kirándulókat mindenféle jókkal várja a vendéglős s fulbe mászó édes nótákkal egyik kedvelt zenekarunk. A vizalmi bizottság értesítése szerint városunk legelőkelőbb köreiből is sokan kirándulnak ma e bájos ligetbe, így családjaikkal: **Domahidy Elemér** főispán, **Igyártó Sándor** kir. főügyész, **Dobiecki Sándor** orsz. képviselő, **Tolnay Kornél** üzletvezető, **Érics Ernő** főfelügyelő, dr. **Bruckner Ernő** egészségügyi tanácsos, dr. **Kriváchy Géza** titkár, **Nagy Géza** huszárezredes, **Kréty Richárd** alezredes. **Lengyel Rezső** főtörzsorvos, dr. **Varga Emil** városi tiszti orvos, **Fauszt Elek** p. ü. igazgató, **Szilágyi Imre** ügyvéd, stb. Városunk aranyifjusága és sok katonatiszt biztosítja a táncolni vágyók jó mulatságát. A vigadó vendéglőse a rendezőség ellenőrzése alatt állván, az ételek és italok a lehető legalacsonyabb áron állapították meg s ezek a minden vendég rendelkezésére bocsájtott árjegyzékből kivethetők. Indulás **Debrecenből** d. u. 4.11 vagy este 6.56 perckor. Haza utazás éjjel 10.30 perckor, vagy a hangulat szerint — minél később, de előreláthatólag csak másnap reggel. Közben a gyakori vonatközlekedés mindenki igényét kielégíti.

* **Kereskedelmi alkalmazottak gyűlése.** Vettük az alábbi sorokat: Felkerjük a kereskedelmi alkalmazott kartársakat, hogy ma Szombaton este a Törő vendéglő kistermében minél többen megjelenni sziveskedjenek. Ertekezleti tárgy: Állás foglалás a teljes vasárnapi munkaszünet tárgyában.

* **A téglagyáriak munkaszünetése.** A tegnap végre meghozta az elsőfordulatot a téglagyári munkaszünetők ügyében. Az a kértény, amelyet **Szabó János** és társai adtak be a polgármesterhez egy gyűlés tarthatása iránt, kedvező elintézet nyert. A gyűlést engedélyezték. Egybe is gyűltek valamennyien. Sőt **Gál István** és **Makai Mihály** ismert szocialista vezérek is megjelentek. Jelen volt a gyűlésen a hatóság részéről egyoldalról **Vetéssy Béla** rendőrfogalmazó és **Szőcs István** rendőrbiztos, másoldalról a rendfentartás céljá-

ből 12 rendőr, 3 gyalogos és lovascsendőr egy csendőrmester vezetése alatt.

A legelső eseménye a gyűlésnek a Gál István letartóztatása volt, kit a rendőrség a főkapitányságra kísért. Gál István letartóztatása — a főkapitányi rendeletből kifolyólag — azért történt, hogy Gál István, mint oda nem tartozó egyén a szüntető munkásokkal ne érintkezhesen. Gál István este fél 7 órakor helyezték szabadlábra. A gyűlés lefolyása egyébiránt így történt: Vetéssy Béla rendőrfogalmazó konstataulta mindenekelőtt, hogy a gyűlés megtartását kérők egyike, Kozma András még csak nem is nagykorú, amennyiben 19 éves. A gyűlés elnöke válaszolt a gyűlés célját s azt, hogy mikor lesz a gyűlés folyamán szó! T. i. a bérharc jelentőségéről, a szervezkedés hasznáról és céljáról s a munkások gazdasági helyzetéről. Természetesen ezekről szó sem volt az egész gyűlésen, s igen kevés okos szó hangzott el a munkások részéről. Ellenben Vetéssy Béla rendőrfogalmazó szabatosan kifejezett és atyailag a szüntetők szívére és eszére ható szép beszédben esetelte azt a szomorú helyzetet, amit a munkások a bérharcba vonulással maguknak már eddig is teremtettek s midőn rámutatott arra a hálátlanságra, amit a munkások a munkaszünettel a munkaadókkal szemben tanúsítottak — kérte őket, hogy álljanak ismét munkába, s megígéri, hogy jutalmazás képpen már hétfőtől kezdődőleg 10 százalék drágasági pótlékot kapnak. Nem béremelést. Mert ők és a munkaadók között szerződéses viszony áll fenn, tehát béremelésről szó sem lehet, hanem drágasági pótlékról. Együttal jelezte, hogy ezt az ajánlatot annál is inkább szíveleljék meg, mert ellenkező esetben, bármily rosszul esnek is, kénytelen lenne őket az eddigi lakásukból karhatalommal kilakoltatni. A gyűlés eredménye valószínűleg ma fog megszületni, mikor is a munkások részéről küldött 6 megbízott fog válaszolni a tegnapi ajánlatra.

* **A csapatkórház ügye.** A csapatkórház ügyében tegnap tartott értekezleten elfogadták a régi építési tervet és így a régen húzódozó ügy a mielőbb megkezdendő építkezéssel befejezést nyer.

* **A kamara évi jelentése.** A kamarák évről évre egy az összes közállapotok képét egybefoglaló főjelentésben számolnak be kerületeik közgazdasági viszonyairól. Ez évben a kereskedelmi miniszterium új tőmáját állapította meg a jelentéseknek, melyek terjedelmesebbekké válnak az eddigiekénél. A kamara íróasztalainál lázas munka folyik most a jelentések megírása körül. A jelentés általános része, mely nagy vonásokban tárgyalja az elmúlt év közgazdasági jellemzését s folytatólag a kereskedelmi, az ipari és a munkáviszonyokat. Ez az általános rész immár elkészült és nyomás alatt van. Legközelebb alkalmunk lesz belőle mutatót közölni. A teljes jelentés még június havában megjelenik.

* **Óriási betörés.** Pocsajban folyó hó 8-ra virradó éjjel ismeretlen tettesek vakmerő betörést követtek el Simon István pocsaji gazdálkodó házában. A tettesek felhasználván a házbeliek mély alvását és az éj sötétségét, felfeszítették feszítő vassal az utjokban álló ajtókat és elraboltak harminckét darab új libatollal töltött párnát, három dunnát, tizen-

két selyem kendőt, két téli kendőt, öt öltözet: női ruhát és mindent, ami a kezők ügyébe került. Az elrabolt tárgyakat, melyek értéke körülbelül hétszáz koronát tesz ki, valószínűleg kocsin szállították el a betörők, akiknek teljesen nyoma veszett.

* **A berlini Medium-per azonosa.** Rette Anna, aki bámulatba ejtette a Dréhesőresarnokban tagnap este tartott előadásával a közönséget, szombaton este lép fel újra. Különben az egész társulat igen kellemes szórakozást nyújtott az ott megjelent szép és nagyszámu közönségnek. Kitűnő volt Mr Stanley ur, a ki igen ügyes és új bűvészetű mutatványaival kellett feltűnést. A társulat öt tagból áll s igen jól van szervezve. Szombat, vasárnap este visszatérnek ismét 2 előadásra a Dréher sőresarnokba.

* **Toloncolton.** Molnár Albertet, ki foglalkozására nézve csavargó, a rendőrség tegnap elfogta s illetőségi helyére toloncolta.

LETZTER JOZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirakatban.

Valódi Panama kalap 2 frt. 50. kr. Feketénel.

Ma este az Arany Bika hávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

Hol nyaral ön ?

— **Fürdő-szezon előtt.** —

— Persze az idén is készül fürdőbe?
— Több, mint bizonyosan.
— Es ha szabad kérdezni, hol tölti a nyarat ?

— Még nem választottam. Azaz, hogy valószínűleg Nordernybe utazom.

— Csak nem! Miért nem inkább a telegdi sóstóra, Boeska telepre vagy ha pénze van a Tatrába vagy Parádára? Volt már ezeken a helyeken?

— Nem, pedig azt mondják, hogy bámulatos, szép helyek.

— De milyen bámulatos.
Azán olesóbban jut az ember hozzá.

— De mégia drága ...

— Mes b széd. Üres kifogás. Persze a külföld imponál. Es mindenki csak külföldre viszi a pénzt, ezt a drága magyar pénzt.

— Igaz ... igaz ...

— Azért nem tudnak fürdőviszonyaink javulni, mert mindenki külföldre szalad ... Igazán szegyen, gyalázat!

— Oh, ugylátszik, ismeri a magyar fürdőket.

— Igen ... tanulmányoztam valamennyit, mert a lelnöke vagyok a „Marad itthon magyar!” hazai fürdők felvirágoztatására alakult egyesületnek ...

— Oh úgy! Es melyikben volt már kegyed ...

— En ... én ... hogy úgy mondjam ... zé ... egyikben sem, de a mint mondtam, igaz! A leírásokból tudom ...

— Es az idén hová megy ?

— En Baden-Badenbe: a feleségem pedig Sylt szigetére.

— Jó napot!

MULATSÁGOK.

Fosztelen multság. Ezzel a címmel jellemzték eddig a polgári kör téli és nyári multságait s hisszük, hogy ugyanazzal a jelzővel illehetjük a ma estelit is. A pompás női és férfi táncrendek kétszen vannak, a nagyerdei vígadó tánctermét most díszítik serény munkás kezek, úgy hogy mára csak az élő virágok feltűzése maradt s Magyariék varázsgezüje is készen áll a táncoló párok méltó fogadtatására. Ha az előjelek nem csalnak, a rendezőség eddigi sikeres munkálkodására a mai este felteszi az újabb koronát.

Budapesti rendőri hírek.

Saját tudósítónktól.

Budapest, jun. 10.

Öngyilkos magánhivatalnok.

Ma reggel a Drasche-féle téglagyár és köszénbánya részvénytársaság külső Jászberényi ut 7730—33 számú telepen agynlőtte magát Tóth József, a vállalat 68 éves számvivője. Az öngyilkosságról tudósítók a következő részleteket jelentik: Tóth József 1870 be mint tisztviselő került a vállalatba. 5 esztendői szolgálat után kilépett és másutt foglalkozott. 1877-ben május 5-én visszakerült a gyártelepre és azóta szolgált a vállalatot. Kiváló képességei folytán hamarosan a vállalat számvivője lett és azóta ő vezette a vállalkozás ügyeit. Közben megnősült. Feleségül vette Gaál Annát, egy előkelő fővárosi család leányát. A számvivő példás családi életet élt utolsó napjáig. Házasságából nyolc gyermek származott, akik valamennyien élnek és előkelő társadalmi állást foglalnak el. Egy fia gazdaságt. Dréhernél, a másik csendőr hadnagy, a harmadik Finyén jegyző, a negyedik joghallgató, az ötödik harmadéves gazdász, a hatodik gimnáziumi tanuló, a hetedik leány gyermek, aki Hadházy Gézának, a kunszentmiklósi takarékpénztár pénztárosának a felesége, a nyolcadik Irma nevű leánya, aki 18 éves hajadon odahaza lakott. Tóth József lakása a Drasche-féle téglagyár telepen volt. Mindég pontos és rendes embernek ismerték. Az utóbbi időben azonban egyszerre tulságosan idegessé lett. Azt beszélték, hogy valami családi ügy keserítette el. A napokban életuntágról panaszkodott. Amikor Irma nevű leánya tudakozódott elkeseredettségének oka felől, azt válaszolta:

— Utálok az életemet!

Tegnap este fél 9 óráig dolgozott az irodájában. A felesége ment érte, hogy a vacsorához hívja. A lakásán tíz óráig elbeszélgetett a családjával, azután nyugalomra tért. A család egyik tagja sem vette észre, hogy minő sötét gondolatokkal foglalkozik. Reggel 3 órakor ébredt fel. Felöltözött és lement az istállóba, hogy kocsisainak utasítást adjon. Fél négy óra volt, amikor vissza tért lakására. A hálószobában, amelyben a felesége még aludt, az ágya szélére ült és jobb halántékra lökte magát. A lövés zajára a felesége és a szomszéd szobában alvó gyermekei riadtan ébredtek fel és megrendülve látták, hogy Tóth vértől borítva eszméletlenül fekszik az ágyon. Nyomban a mentőket hívták, akik beköztették a sebet és az öngyilkost a Rókus kórházba szállították, ahol rövid szenvedés után meghalt. Semmiféle irást nem hagyott hátra, amelyben megmagyarázta

volna végzetes tettét. A hivatalos írásait rendben találták és azt hiszik, hogy valami családi ügy miatt lett öngyilkossá.

Letartóztatott sikkasztó.

A rendőrség letartóztatta Schlinger Lajos margittai születésű 28 éves mészáros, aki még 1903. júliusban Schwarz Samu kereskedőtől 858 koronát sikkasztott és megszökött Amerikába. Schlinger most azt hitte, hogy megszűnt ellene a bünyenyítő eljárás és visszatért a fővárosba, ahol a Lónyay-utca 20 számú házában vett ki lakást. A rendőrség itt kinyomozta és tegnap letartóztatta. Ma átkísérték az ügyészségre.

Életunt leány.

Károlyi Irén 19 éves varrónő Angyal-utca 10. számú lakásán marólugott ivott. A Rókus-kórházban ápolják.

Megtámadott rendőr.

Kozák József 33 éves asztalos lakik Gyökér-utca 17. sz. a Gyökér-utcában összeveszett az őrségen álló Papp Dániel 210 számú rendőrrel, akit ittas állapotban sértegetett, majd torkon ragadta a rendőrt, fojtogatni kezdte, mellszármányát letépte, nyakravalóját leszakította és a rendőrt ütlegelni kezdte. A rendőr önvédelemből kardot rántott és a támadó asztalost a bal kezén megvágta. Kozákokat a rendőrség letartóztatta.

Vakmerő tolvajok.

Papp János két társával 33 marhát hajtott Székesfehérvárra. A kőbányai-uton két hajcsár megtámadta Pappot és társait és a marhákat elkarta hajtani. A három hajcsár azonban erősebb volt és elkergette a két támadót, akik Varga Imre és Péter voltak. A rendőrség nyomozza őket.

A japán-orosz háború.

A kintsaii ütközet óta mind a két fél seregeinek mozdulatai titokzatosak. Csak az bizonyos, hogy e hó 3-án Port-Artur közelében harcoltak, amelyben az orosz csapatok is résztvettek, a melyeket Kuropatkin dél felé küldött előre. Azóta hiányzik minden biztos hír. A bizonytalanság oly nagy, hogy még azt sem tudják, vajjon Kuropatkin előrehaladt már azóta csapatával, vagy pedig visszahelyezte főhadiszállását Mukdenbe, a hol az esős időjárást akarja bevárni. Péterváron azt hiszik, hogy nemsokára döntő harcok lesznek Port-Arturnál.

Újabb veresség.

London, jun 10 Sanghaiból táviratozzák, hogy egy orosz brigád, a mely Stakelberg tábornok vezérlete alatt állt, a japánok Wafungtiennél vasárnap este megverték.

kinai veszedelem.

Tsingtauból írják, hogy újabb meglepetésre lehetünk elkészülve. Európa a legújabb teyvereit bocsátotta Japán rendelkezésére, azonkívül a japánok legelsőszántabban harcolnak, nem törődve semmivel csak hazájuk megmentésére gondolnak. Ezzel ellentétben az oroszok részéről azt látjuk, hogy minden előkészület nélkül csak saját haderejükbe bizva, a japánokat lekicsinyelve, mentek be a háborúba. Ki mondhatja meg előtte, hogy fog ez a különös háború végződni? Milyen meglepetéseket tartogat meg, az a jövő titka.

Annai bizonyos, hogy ez nem az orosz-japán háború, hanem Európa háborúja Ázsia ellen, amelyet Japán képvisel.

A kínaiak már mozgolódnak. Itt az ideje, az mondják, hogy nyíltan a japánok részére álljanak. A kínai udvart is ez irányban nagyban befolyásolják, de — úgy látszik — az udvar még nem látja az időt nagyon alkalmasnak. Mégis csodálatos, mennyire megvették a kínaiak a japánokat és most a legnagyobb barátsággal viseltetnek irántuk.

Még egy nagyobb japán győzelem és a kínaiak is közbelépnek körülbelül 40.000 emberrel, a kikhez 200 japán tisztet osztottak be, a kik az első parancsra megszállják Mukdent.

TÁVIRATOK.

A király elutazása.

Budapest, június 10. Ő felsége ma hosszabb kihallgatáson fogadta Tisza István gróf miniszterelnököt. A király délután kíséretével együtt kihajtatott a nyugati pályaudvarra, hol a tisztelgésre megjelent főpolgármesterrel és főkapitánnyal néhány szót váltva, külön vonaton Bécsbe utazott.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, jun. 10. A függetlenségi párt ma értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy az indemnitást nem szavazza meg. Sőt annak tárgyalásánál a képviselőházban a kormány ténykedését erős kritika tárgyává teszi.

A Monarchia és Oroszország.

Budapest, jun. 10. Egy Londonból érkezett távirat föltűtést keltő hírt újságol. Arról szól, hogy az Ausztria Magyarország és Oroszország között létreött titkos szerződés szerint Ausztria Magyarország csapatokat szállít a galíciai határon abból a célból, hogy a lengyel zavargásokat megakadályozzák az esetben, ha a japánok beveszik Port Arturt.

Jókai hagyatéka.

Budapest, jun. 10. Jókai hagyatékát most leltározzák. Eközben Fesztyné Jókai Róza képviselője kijelentette, hogy a költőkirály végrendeletét tisztán kegyeleti szempontokból nem támadja meg, de azért a köteles részre igényt tart és arra törvényesen is jogot formál.

Hazaáruló orosz tengernagy.

Pétervár, jun. 10. Uchtomski herceg ellentengernagyot egy titkos föjlesztés folytán hazaárulás miatt letartóztatták és erős fedezet mellett Pétervárra szállították.

Fenyő Sándort hazahozták.

Budapest, jun. 10. Fenyő Sándort, a főváros társadalmi hiénáját Svájból hozták haza csendőri fedezet mellett Budapestre. Az állomásnál nagy néptömeg várta és szitokkal fogadta. Onnan zárt kocsin vitték az ügyészségre, a hol egyelőre vizsgálati fogságba helyezték.

Az örmény mozgalom

Konstantinápoly, jun. 10. Anglia, Franciaország nagykövetei azt a sürgős tanácsot adták a portának, hogy a bitliszi vilajetbeli örmény mozgalom megvizsgálásával akadályozza meg a zavargásokat. A porta megígérte, hogy idevonatkozó parancsait erélyesen megújítja, Musi tiznapos levélbeli magánjelentések szerint a musli szandsák csapatainak és kurdjainak

zavargása folyton tart. Ugy látszik, hogy a vidéki hatóságok elvesztették tekintélyüket a kurdok előtt, kiket az örmény bandamozgalom igen elkeserített. A helyzet kétségkívül rosszabbodott, de az örménybarátok és mások rendkívül túloznak.

Gabonatözsde.

Budapest, június 10. Buzakinála mérsékelt, vételkedv korlátolt. Lányhat irányzat mellett 22,000 métermáza került forgalomba közben 7 és fél fillérrel olcsóbb árakon. Egyébb gabonanemek 5 fillérrel olcsóbbak. Idő: esős.

Buza áprilisra	9.10—11
„ októberre	6.84—85
Rozs áprilisra	5.90—91
„ októberre	5.28—29

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A máramaros-szigeti bankbukás. Napok óta az ismeretes máramaros-szigeti bankbukás — melyben a törvényszék fölmentő ítéletet hozott — foglalkoztatta a debreceni kir. tábla bíróságát. Tegnap délután 3 órakor végre ítélet-hirdetésre került a dolog. A kir. tábla a bank volt igazgatóságát és a bankbukás összes szereplőit a vád alól fölmentette.

§ Verekedés lapáttal. Nem valami jóbarátok voltak Tóth Mihály és Kecskeméti István csapókeri lakosok. Minduntalan bosszantották egymást és ha szerét ejthették, tettelegességre is mentek. Mikor ismét egy nagyobb verekedés volt köztük, Tóth Mihály fölkapott egy vaslapátot és azzal jól megdalgatta cimboráját, aki utána még az ágyat is nyomta. A debreceni kir. törvényszék tegnap tárgyalta ezt az ügyet és a bíróság a körülmények mérlegelése után Tóth Mihályt súlyos testi sértés büntetése miatt 8 hónapi börtönrre ítélte. A vádlott az ítélet ellen fölebbezett.

§ A rákosi vasutasok bűnpöre. A magyar államvasuti alkalmazottak ez év április 19-én kitört sztrájkjának központja tudvalevőleg a rákosi rendezői pályaudvar volt. A nevezett nap estéjén 7 óra 55 perckor esedékes tehervonatot, nem különben 8 óra 10 perckor érkező 165 sz. rákospalotai személyvonatot a pályaudvar alkalmazottai szabályellenes jelzéssel megállították és azzal a kijelentéssel, hogy tovább nem dolgoznak, a személyvonatnak az állomásba való bejövetelét erőszakkal meggátolták. A budapesti kir. törvényszék Balázs János máv. állomási máházót és társait hivatali köteletség megszegése, illetve hivatalos hatalommal való visszaélés és közveszélyű cselekmény büntetése miatt vád alá helyezte.

§ A 13-as vasuti bizottság bünyegének folytatólagos tárgyalása vette kezdetét az elnapolt tárgyalás után. A tárgyalás hetedik napján Rác Dezső dr. Potnicza Lajos védője szólalt fel elsőnek. Elnök a védőbeszéd végeztével kijelentette, hogy a bíróság majd a többi vádlottal együtt fog határozni. Ezután Miklós Gyula dr. Kardos Antal védője beszélt. Az elnök Miklós dr. védőt, beszédje folyamán többször félbeszakította és megintette, mert a hévvel mondott beszédben sokszor tulment a védelemnek szabott határon. Majd Polónyi Géza és Bakonyi Samu mondották el védőbeszédeiket. Ítéletre ma szomnaton került volna a sor, de a bíróság elhalasztotta annak meghozatalát jövő szombatra e hónap 18-ára. Ez ellen a vádlottak tiltakozást jelentettek be.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
**Debrecen, kistemplom bazár
 Raktárra érkeztek**
 Francia batist — Zephyr
 Mosó grenadin.
 Angolruha vásznak
 Himzett és áttört batiszt
 Mosó kretonok.
! Óriási választék !

Circus Schmidt.

Szénavásártér.

**Ma szombaton,
 június hó 11-én nagy
 megnyitó
 díszelőadást**

tart
 rendkívül újdonsági műsorral.

**Holnap, vasárnap
 két előadás.
 Délután négy órakor
 félhetyarákkal.**

Legrégibb és legnagyobb butor-
 raktár **DEBRECENBEN.**

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos
 árban, izléses és legsolidabb kivitel-
 ben csakis

Killer Ede

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál
DEBRECEN,
 főpiac, a főtőzsdével szemben
 kaphatók, hol úgy a legszerényeb
 mint a legdiszesebb menyasszonyi
 kelengyék, szobaberendezések
 sédiszítések kifogástalanul esz-
 közöltetnek.

Hölgyek
 részére
 nélkülöz-
 hetetlen.

A női szépség

Csodás
 gyors
 hatása

elérésére, tökéletesítésére
 és fentartására

legkitünőbb és legbiztosabb a
 vegytiszta, sem higanyt, sem ól-
 mot nem tartalmazó teljesen ár-
 talmatlan

FÖLDES-féle

Margit-crème

Ezenvilághírű arckenőcs
 pár nap alatt eltávolít
 szeplőt, májfoltot, patta-
 nást, bőrrakát (mitesser)
 és minden más bőrbajt.
 Kisimítja a ráncokat,
 redőket, himlőhelyeket,
 és az arcot fehérre, si-
 mává üdévő varázsolja.

Ára: kis tégely 1.—kor.
 nagy tégely 2.—kor.
 Margit hölgypor 1.20 kor,
 Margit szappan 70 fill.
 Margit fogpép (Zahnpasta)
 1.—kor. Margitarcvív 1 k
 Postán utánvétel vagy a
 pénz előzetes beküldése után
 küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész, Arad.
 Kapható minden gyógyszer-
 tárból drogáriában és illat-
 szerüzletben.

Főraktár: Debrecenben

Balázs Ödön, L. Kovács

Nándor, Mihalovits István,

Muraközy László, Rotschnek

V. E. dr. gyógytárakban és

Jósa és Jóna drogáriájában.

Hamisítók
 bíróság
 üldözött-
 nek.

Leg-
 jobb
 szé-
 pítő
 szer

Magyar királyi államvasutak.

103710—1904. számhoz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak
 kezelésében levő marosvásárhely —
 szászrégeni helyi érdekű vasut Szász-
 régen állomásától a tervezett Déda
 állomásig mintegy 26 klm. hosszban
 kiépítendő vasutvonalon létesítendő
 alább megnevezett munkákra és
 teljesítményekre nyilvános verseny-
 tárgyalást hirdetünk.

A munkák és teljesítmények a
 következők: Az összes föld és szik-
 lamunkák, a vízmentesítő és csuszá-
 sok ellen biztosító munkák, az ül-
 tetvények, burkolatok, fonások, véd-
 művek és az utépitmények összes
 munkái, továbbá a hidak és áte-
 resztők alapozási és falazási va-
 lamint vasbeton munkái, a műtár-
 gyak vasszerkezetére helyezendő
 fa alkotórészek, a 2.0 m. nyílásig ter-
 jedő pálya műtárgyak és bármily
 nyílású egyéb műtárgyak faszer-
 kezetei a felépitmény kavicsolása
 ée lerakása valamint a felépitményi
 anyagok és a vasbeton áteresztők
 vasalkatrészeinek szállítása Szász-
 régen állomásról a felhasználási
 helyekre, az épületek a vízbeszer-
 zésre szükséges letesítmények, végre
 a pályabeosztás és elzárás előállí-
 tása. Az ajánlatok alapjául szolgáló
 terveket és iratokat továbbá a szer-
 ződéstervezetett, az ajánlati mintát
 és a pályázati feltételeket a magyar
 királyi államvasutak építési szak-
 osztályában (VI. Teréz körút 56 szám
 I emelet) valamint az építő felügye-
 lőség irodájában (Szászrégen) lehet
 a rendes hivaalos órákban megte-
 kinteni. Az építő felügyelőség a vo-
 nal mentén végzett talajkutató munkák
 eredményével a munka végrehajtá-
 sára és az anyag elosztására vonat-
 kozó adatokkal is szolgál.

Az ajánlatok benyújtásához meg-
 kívánt ajánlati mintát, a pályázati
 feltételeket, a szerződés tervezetét,
 a kitöltetlen árjegyzéket és költség-
 számítását az igazgatóság központi
 tervtárában (VI. Teréz körút 56 szám
 földszint) lehet megvenni.

Ajánlatokat csak a felsorolt ösz-
 ses munkákra és teljesítményekre
 együttesen lehet tenni és az ajánlat-
 okat legkésőbb 1904 évi július hó
 9-ik napjának déli 12 órájáig kell be-
 nyújtani magyar királyi állam vasutak
 igazgatóságának építési és pályafen-
 tartási főosztályánál (VI. Teréz körút
 56 szám I. em.)

Az ajánlatok benyújtását meg-
 előzőleg de legkésőbb 1904 évi ju-
 lius hó 8-ik napjának déli 12 órá-
 jáig 32.000 kor. szóval harminckettő
 ezer korona bantpénzt kell letenni
 a magyar királyi államvasutak köz-
 ponti főpénztárában (VI. Andrassy-ut
 75 szám. földszint).

Budapesten 1904 június 8-án.
 A magyar királyi államvasutak
 igazgatósága.

Kertek kiültetési ideje megérkezvén elhivom tisz-
 telt virág kedvelő közönseget hogy kertészeti te-
 lepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden
 kigondolható növények szép rőtjelések és nagy
 mennyiségben legnagyobb választékban olcsó árban
 kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak esetleg kiis ültetnek.
 Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paozelt János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám
 alatt van Debrecenben.

Ngy éves önkéntesek, tartalékos tisztek
és tisztjelöltek,

kik ez évben fognak bevonulni bármely fegyver-
nemhez, nállam a legegánsabban és szabály-
szerűen, a legjobb kivitelben és a legjutányosabb
árban szereltetnek fel.

Nyomatott árjegyzéket készséggel ingyen és bérmentve szolgállok.

PRELOVSKY ANDRÁS

elsőrangú katonai és polgári szabó üzletében,

Debrecen, Kossuth-utca 4. szám.

Szabott gyári árak minden cipő talpán

A „TURUL” Cipőgyár r.-t.

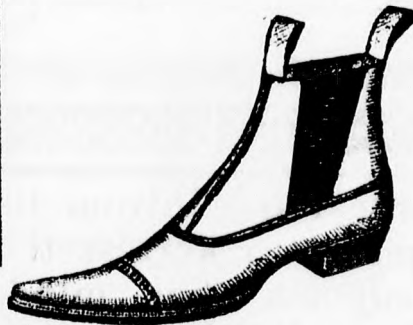
főraktára: DEBRECEN, Piac-utca 50. szám.

a tavaszi idényre ajánlja világhírű, rendkívül olcsó cipőárúit.

Kiváló minőség!

Csinos kivitel!

Pérfi eugos bőrcipő sima v. borított ■ frt. 2.50.	Gyermek fűzős cipő barna v. fekete ■ 90 kr.-tól.
---	--

Leány fűzős cipő fekete v. barna ■ frt. 1.60-tól.	Női eugos bőrcipő ■ frt. 2.40.
---	--------------------------------------

Elegáns női fűzős Box-calf ■ frt. 3.75.

■ Divatos formák! ■

Különlegesség Goodyear-Welt, amerikai
rendszerű cipők.

Női barna bőrcipő fűzős . . frt. 2.80 gombos . . 3.—
--